

Till Stadsbyggnadskontoret Stockholms stad
D-nr 2015-10143

Synpunkter på översiktsplanen med fokus på Norra Riksby - krav på tydlighet gällande Riksby koloniområdes framtid

Mikael Ljung
Kolonist i Riksby koloniförening
www.mikaelljung.com
mikael.k.ljung@gmail.com

1. Bakgrund

Vi kolonister i Riksby koloniförening kommer att drabbas hårt om Stadsbyggnadskontorets programförslag av Norra Riksby¹ som presenterades februari 2016², drivs igenom. I översiktsplanen³ som Stadsbyggnadskontoret nu presenterar, och som inbegriper hela Stockholmsområdet, är det möjligt att göra olika tolkningar avseende Riksby's framtid. Anledningen är luddiga formuleringar.

Den ena tolkningen som kan göras av de luddiga skrivningarna är positiv. Den ger uttryck för att Stadsbyggnadskontoret faktiskt tagit hänsyn till alla remissvar som kommit in och som pekat på problem och utmaningar med området. Dock sägs inget av detta uttryckligen.

Den andra möjliga tolkningen ger uttryck för att Stadsbyggnadskontoret inte alls lyssnat på remissvaren utan har för avsikt att fortsätta enligt lagt programförslaget från februari 2016.

2. Förvaltningsrättens dom av översiktsplanen

Förvaltningsrätten har redan dömt ut översiktsplanen. Trots det anser jag att Stadsbyggnadskontoret bör återkomma med svar på de frågor jag formulerar i den här skrivelsen. Jag vill försäkra mig om att mina synpunkter, liksom övrigas remissvar, tagits i beaktande.

3. Jag kräver svar från Stadsbyggnadskontoret

När jag läser den nya översiktsplanen är det ett luddigt och svävande dokument jag tar del av. Jag kräver därför att politiker och tjänstemän ska ta sitt ansvar och i detalj presentera:

- vad begreppet "samråd" betyder för er i arbetet med området Norra Riksby
- redogöra för konsekvensanalyser av såväl programförslaget som översiktsplanen
- presentera vad ni väljer att ta hänsyn till respektive inte ta hänsyn till i remissvaren på programförslaget
- dessutom kräver jag att kommunikationen genomgående från och med nu ska formuleras utifrån klarhet, tydlighet och transparens så att vi medborgare förstår exakt vad ni menar.

I den här skrivelsen presenterar jag avslutningsvis två möjliga tolkningar av två "luddigheter" i översiktsplanen.

4. Jag kräver klarhet, tydlighet och transparens från Stadsbyggnadskontoret

Översiktsplanen ger möjlighet till olika tolkningar av vad som kommer att ske med Riksby koloniområde. Programförslaget andas otydlighet och projektledaren uttrycker, vid möten, saker som inte finns formulerade i dokumentet. Av de här skälen kräver jag att luddiga formuleringar ersätts med klartext och tillgängligt språk och att det som Stadsbyggnadskontoret planerar för också ska skrivas ut i text i de dokument som produceras (alternativt med hänvisning till ytterligare information på webbplatsen). Jag kräver att Stockholms stad följer lagen om klarspråk och skriver så

¹ Programförslag Norra Riksby Dnr 2010-20840.

² Mitt remissvar, 5613933_2_7 hörande till Dnr 2010-20840.

³ Översiktsplanen D-nr 2015-10143.

att vi medborgare begriper vad som står i förslagen och slipper göra olika tolkningar av texters innehåll. Offentlig sektor bör utgöra goda exempel och kommunicera med tydlighet, transparens och öppenhet. Det här är mina minimikrav avseende de texter som beskriver Riksbys framtid.

5. Jag kräver ytterligare svar från Stadsbyggnadskontoret

Av demokratiska skäl är det viktigt att politiker och tjänstemän redogör för de krav jag ställer i de tre punkterna nedan.

5.1 Redogör för begreppet "samråd"

Jag kräver att ansvariga politiker och tjänstemän beskriver hur ni arbetat med innehållet i begreppet "samråd" specifikt i området Norra Riksby. Vad betyder "samråd" för er? Och kan ni försäkra oss medborgare om att ni tagit hänsyn till synpunkter från remissinstanser, sakägare, allmänhet och intressegrupper på programförslaget? Riksby koloniområde är inte ens nämnt i översiktsplanen trots att det är ett område med såväl unik kulturhistoria som unika djur- och naturaspekter.

Många med mig upplever att i hanteringen av Riksby koloniområde har begreppet "samråd" varit något av ett spel för gallerierna för Stadsbyggnadskontoret. Om ni anser motsatsen, redogör för det.

5.2 Redogör för samtliga konsekvenser i programförslaget och översiktsplanen

Jag kräver dessutom att Stadsbyggnadskontoret ska beskriva vilka konsekvenserna blir för oss kolonister – vi som kommer att drabbas hårt av den planerade byggnationen i Bromma – vid genomförandet av förslaget. Hur ser konsekvenserna ut i era analyser? Hur ser ritningar ut över huvudgator och lokalgator i området? Hur kommer ni att hantera kulturminnen såsom stadsplanlagt område med arkitekturade stugor och trädgårdar? Hur ser ert resonemang ut kring "skövlande" av 170 stugor och trädgårdar med en snart hundraårig historia? Hur kommer ni att hantera frågor som rör miljö och natur?

De här frågorna har det frekvent skrivits om i remissvaren. Stadsbyggnadskontoret måste presentera sina konsekvensanalyser och även presenterar svar på hur de här frågorna ska hanteras.

5.3 Redogör för vilka remissvar ni tagit hänsyn till och vilka ni valt att inte ta hänsyn till

Mitt sista krav är att Stadsbyggnadskontoret ska redogöra för vilka synpunkter i remissvaren som ni valt att ta hänsyn till och vilka ni valt att inte ta hänsyn till. I det här kravet ingår även att ni bör ge argument för varför ni valt att ta, eller inte ta, hänsyn till synpunkterna.

Det här kravet går tillbaka på det demokratiska "samråds"-begreppet. Om samråd ska ha en reell betydelse så krävs det en rejäl återkoppling till medborgarna.

6. Exempel på "luddiga" skrivningar i översiktsplanen

Här presenterar jag två "luddiga" utdrag från översiktsplanen.

6.1 Utdrag ur översiktsplanen "Bromma utvecklingsmöjligheter", sid 108

"I norra delen av Riksby och kring Brommaplan finns mycket stora möjligheter till stadsutveckling för

bostäder, verksamheter och service. Komplettering med nya skolor, förskolor, ytor för idrott och kultur samt nya offentliga rum behöver tillkomma när stadsdelen växer.”

6.2 Utdrag ur översiktsplanen ”Möjliga framtida förbindelser”, sid 65

”Tvärförbindelse Västerort

En del av en fullt utbyggd Huvudstaled från Pampas till Drottningholmsvägen och Bergslagsvägen som kan avlasta delar av huvudvägnätet i Västerort. Eventuell tunnel från Drottningholmsvägen och Bergslagsvägen under Brommaplan vidare till Huvudstabron. Stödjer stadsutvecklingen i Alvik.

”Kapacitetsstark kollektivtrafik till Bromma flygplats och vidare västerut

En attraktiv och kapacitetsstark kollektivtrafik till nordväst via Bromma flygplats, ett framtida stadsomvandlingsområde efter 2038.”

7. Möjliga tolkningar av de två utdragen

De två ”luddiga” citaten ovan öppnar upp för två tolkningar. En positiv och en negativ.

7.1 Positiv tolkning

Den positiva tolkningen av texten är att ”norra delen av Riksby” är platsen för dagens Bromma flygplats. Således betyder det att Stadsbyggnadskontoret övergett tanken på att bygga på området för och omkring Riksby koloniområde. Dock står detta inte skrivet explicit någonstans.

En annan skrivning är ”kapacitetsstark kollektivtrafik” som skulle kunna tolkas som att tunnelbana kommer att byggas från exempelvis Hagastaden till Bromma flygplats och vidare mot Ekerö och Vällingby. Det här skulle i så fall innebära att mitt krav i mitt remissvar på en fungerande infrastruktur innan byggnation kan starta fått gehör.

7.2 Negativ tolkning

Min andra tolkning av de luddiga citaten från översiktsplanen är att politiker och tjänstemän inte alls tagit någon hänsyn till vad remissvaren sammantaget har sagt utan att de fortsätter enligt programförslaget. Att nuvarande programförslag för Norra Riksby har brister påvisar så gott som alla remissvar. Bristerna förtydligas med emfas av Länsstyrelsen.

Det framgår inte någonstans i översiktsplanen att politiker och tjänstemän tagit i beaktande de konsekvenser programförslaget innebär för djur, natur och kulturhistoria i Riksby.

Jag befarar att byggnation av bostäder på platsen för Riksby koloniområde fortfarande är gällande. Av den anledningen lyfter jag åter igen de synpunkter som jag lyft tidigare och som lyfts från andra instanser, eftersom de inte har något som helst förtydligande sedan programförslaget och eftersom inget sägs heller i översiktsplanen:

7.2.1 Minst 170 kolonistugor försvinner

Det nuvarande programförslaget med breda huvudgator och lokalgator genom Riksby koloniområde – som är ett stadsplanlagt koloniområde med arkitektritade stugor och trädgårdar från 30-talet – innebär att minst 170 kolonistugor och trädgårdar försvinner.

Vid möte med Stadsbyggnadskontorets projektledare för Norra Riksby, den 11 oktober 2016, informeras vi kolonister om att planen med huvudgator och lokalgator ligger fast. I översiktsplanen

står det ingenting skrivet om detta. Jag kräver att en så avgörande konsekvens för Riksby koloniområde ska uttryckas i skrivelser och att politiker och tjänstemän visar att ni tar ansvar fullt ut för att koloniområdet kommer att stympas i olika steg. Jag kräver även att detta ska skrivas i översiktsplanen om så är fallet.

Jag har utifrån programförslagets förslag manuellt mätt samtliga gator i Riksby koloniområde, något som gett vid handen att inte bara ett stort antal kolonistugor försvinner – minst 170 st – utan även SALK tennisbanor och flera bostadshus utefter Kvarnbacksvägen.

6.2.2 Utrotning av fridlysta djur

I den i stort sätt orörda naturen runt Bromma flygplats finns fridlysta djur – bland annat fladdermöss, hackspett, huggorm och groddjur. Kommer de här djuren att fångas in och flyttas till annan plats? I så fall, hur kommer det att gå till och vart ska de flyttas? Eller kommer staden att söka tillstånd för att utrota dem? Har ansökan i så fall redan skickats in?

6.2.3 Gravplatser från järnåldern förstörs

Det finns flertalet gravplatser från järnåldern och de Geermoräner som ligger orörda sedan inlandsisens framfart omkring Riksby koloniområde. Vilken hänsyn politiker och tjänstemän tagit till detta i planeringen av Norra Riksby framgår inte av översiktsplanen. Jag kräver att detta förtydligas?

6.2.4 Bostäder ska byggas på förorenad mark

Enligt den karta som finns med i Länsstyrelsen remissvar planeras byggnaderna vid nuvarande golfbana/gamla landningsbana. Dessa kommer att byggas på ej fast mark (sjöbotten). Den här marken är dessutom kraftigt förorenad. Självklart kommer det här att innebära betydligt högre byggkostnader än ”normalt”.

Var kommer hyran att landa för de framtida hyresgästerna som dessutom får utsikt och buller från Bromma flygplats? Vilka har råd med, och vilka är villiga att bo under de här förutsättningarna? En jämförelse kan göras med kvarteret Basaren på Kungsholmen som Stockholms Kooperativa Bostadsförening (SKB) ska bygga (SKB erbjuder rimliga hyror, de är inga profitörer). Man startar med hyggliga byggförutsättningar avseende stabil mark, framdraget el och vatten, existerande gator och fullt utbyggd kollektivtrafik. Här kommer en hyra för 4 rok att ligga på mellan drygt 19.000-knappt 23.000 kr/månad.⁴

6. Avslutning

Jag avslutar där jag började: Vi kolonister i Riksby koloniförening kommer att drabbas hårt av den förändring som nuvarande programförslag beskriver i kombination med resultatet av den negativa läsningen av den luddiga texten i översiktsplanen avseende Norra Riksby. Det är av den anledningen viktigt att ni – politiker och tjänstemän – svarar på de krav jag ställer på Stadsbyggnadskontoret i den här skrivelsen:

⁴ Läs mer på SKB:s webbplats <https://www.skb.org/vara-bostader/nyproduktion/basaren/>

- Luddiga formuleringar ska ersättas med klarspråk och klartext. Stockholms stad ska följa lagen om klarspråk och skriva så att vi medborgare förstår vad ni menar och avser att göra så att vi slipper göra olika tolkningar.
- Texterna om Riksbyns framtid ska andas tydlighet, transparens och öppenhet.
- Redogör för hur ni värnat om och använt er av begreppet "samråd" i området Norra Riksby.
- Redogör för er konsekvensanalys. Min egen konsekvensanalys säger att minst 170 stugor och trädgårdar kommer att försvinna i Riksby koloniområde, som är ett stadsplanelagt koloniområde med arkitektritade stugor och trädgårdar från 30-talet, i samband med att de nya huvudgatorna och lokalgatorna ska dras fram. Jag har mätt med måttband på varje gata i Riksby koloniområde.
- Redogör för vilka remissvar ni tagit hänsyn till och vilka ni valt att inte ta hänsyn till inför lanseringen av den luddiga översiktsplanen. Det är viktigt – av demokratiska skäl – att ni presenterar ett svar på den här frågan då vi ju bjudits in att lämna in kvalificerade synpunkter i formen av remissvar på ett lagt förslag.
- Redogör för hur ni hanterar utrotning av fridlysta djur samt hanterar gravplatser från järnåldern och unika de Geermoräner från inlandsisens framfart. De här frågorna lyser med sin frånvaro genom programförslaget och översiktsplanen.
- Bostäder ska byggas på förorenad mark vid Bromma flygplats – redogör för hur det ska gå till väga med bygget och ange vilka hyresnivåer ni planerar för.

Jag ser fram emot att ta del av era svar på mina frågor som presenterats här.